
ТЕСТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ДЕКОНСТРУКЦІЯ ЗМІСТУ ТЕКСТІВ ТА РОЛЬ ЗАГОЛОВКІВ

Насакіна С.В.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-590-7-9>

ВСТУП

В умовах глобалізації, діджиталізації, інтернаціоналізації освіти та збільшенні міжнародних контактів між сучасними країнами, володіння англійською мовою набуває стратегічного значення, а національні та світові тести з англійської мови перетворюються на невід'ємний інструмент оцінювання рівня підготовки для академічних та професійних цілей. Аналогічно до інших типів навчальних текстів, тести з англійської мови, що використовуються для перевірки знань випускників шкіл та бакалаврів, є предметом комплексного вивчення з позицій прикладної лінгвістики, психолінгвістики, соціолінгвістики, когнітивної психології та педагогіки. Протягом останніх десятиліть спостерігається неухильне зростання кількості досліджень, спрямованих на аналіз лінгвістичних характеристик тестових завдань, автентичних та адаптованих текстів, інструкцій та критеріїв оцінювання.

Методологічне підґрунтя розвідки спирається на філософські принципи діалектичного пізнання дійсності, дослідження також базуються на засадничих положеннях гуманістичної психології та педагогіки, які акцентують увагу на особистісно-орієнтованому підході. Крім того, теоретико-методологічну базу доповнюють теорія тексту, що досліджує закономірності побудови та інтерпретації текстових одиниць. Нормативно-правову основу становлять Закони України «Про вищу освіту», «Про застосування англійської мови в Україні», а також Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR), що визначають стандарти та підходи до мовної підготовки.

Теоретичною основою слугували наукові дослідження до визначення й характеристики основних понять тексту й дискурсу в галузі лінгвістики тексту, психолінгвістики, політичної лінгвістики, дискурсології та інших лінгвістичних і мовленнєвознавчих напрямів (Р. Барт, А.Белова, Е. Бен-веніст, І. Голубовська, М. Голянич, Т. ван Дейк, Т.Єщенко, М. Фуко,

Ф. Бацевич, С. Єрмоленко, А. Загнітко, І. Кочан, О. Потебня, Г. Почепцов, О. Селіванова, К. Серажим, та ін.).

Загальноновизнаним є факт, що ефективність та адекватність мовних тестів значною мірою визначаються якістю їхнього текстового наповнення, чіткістю формулювань завдань, відповідністю мовного матеріалу цільовому рівню та специфікації тесту. Важливим аспектом при дослідженні мовних тестів є те, що лінгвістичні характеристики цих текстів, а саме синтаксична складність, когезія та когерентність, використання специфічної термінології, або інші подібні аспекти, мають особливий статус у структурі національного тесту, оскільки вони можуть впливати на успішність виконання завдань здобувачів. Вищезазначені чинники, у свою чергу, вимагає пильної уваги розробників тестів до відбору та адаптації текстового матеріалу.

Об'єктом дослідження виступають текстові матеріали тестів з англійської мови в Anglia Examinations Республіці Кіпр та ЗНО і ЄВІ в Україні.

Предметом дослідження є лінгвістичні та прагматичні характеристики текстів тестів з англійської мови (на матеріалі AngliaExaminations, ЗНО та ЄВІ). **Матеріал** дослідження – тести з англійської мови, представлені на сайті *Anglia Examinations Cyprus*¹ та тести з англійської мови, доступні на сайті *Українського центру оцінювання якості освіти*² за 2019–2021 роки.

Мета розвідки полягає у виявленні та систематизації лінгвістичних особливостей текстових компонентів на матеріалі тестів з англійської мови у різних країнах, аналізі їхнього потенційного впливу на сприйняття та обробку інформації тестованими. Система такого дослідження передбачає наступні етапи: 1) формування репрезентативного корпусу текстових матеріалів, відібраних за чітко визначеними критеріями, 2) багатоаспектний лінгвістичний аналіз зібраних даних. При вирішенні зазначених завдань у дослідженні було використано такі методи: контекстуальний аналіз, описовий метод, структурний аналіз, функціонально-семантичний аналіз, жанрово-стилістичний аналіз.

Навчальний матеріал з англійської мови вже тривалий час є об'єктом пильної уваги дослідників. Зазвичай автори посібників та підручників прагнуть до створення завдань, що максимально точно відображають комунікативні ситуації, з якими здобувачі можуть зіткнутися в реальному житті, під час складання іспиту або в академічному середовищі. З лінгвістичного погляду, кожний тестовий компонент створюється відповідно до розроблених критеріїв, які регламентують його тематику,

¹AngliaExaminationsCyprus.URL:https://angliacy.com/sample-papers/#elf_11_UGFzdCBQYXBldnMvMjAyMC9CQjEуМА (дата звернення 26.05.2025).

²Український центр оцінювання якості освіти.URL: <https://testportal.gov.ua/anglijska-mova-2020/> (дата звернення: 26.05.2025).

рівень складності та набір лінгвістичних структур, що підлягають перевірці. Наразі активно проводяться дослідження структурних, стилістичних, соціолінгвістичних, психолінгвістичних та когнітивно-семіотичних аспектів тестових текстів, а також вивчається вплив культурної адаптації та локалізації на їхню валідність для цільової аудиторії.

Існують різноманітні напрями дослідження тестів: 1) використання тестів у навчанні іноземної мови студентів немовних закладах вищої освіти³; 2) тестування як засіб диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному ЗВО⁴; 3) підходи до формування тестової компетентності вчителів іноземної мови⁵; 4) тестовий контроль у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі⁶; 5) використання тестів у навчанні іноземної мови курсантів⁷, тощо.

Дослідження мовних тестів проведені в різних лінгвокультурних спільнотах, генерують результати, що характеризуються значною теоретичною цінністю та практичною релевантністю. Зокрема, вони уможливають удосконалення методології проектування національних тестів, орієнтованих на мовні освітні компоненти, сприяють підвищенню ступеня їхньої об'єктивності та валідності, а також оптимізації підготовчих стратегій до таких екзаменаційних процедур у такому форматі.

1. Класифікація підходів до інтерпретації тексту

У сучасній лінгвістиці все більше зростає інтерес до осмислення ролі та значення тексту як «багатошарової знакової системи»⁸ і як інструменту конструювання соціальної реальності⁹. Тривають наукові дискусії щодо природи тексту, що, у свою чергу, свідчить про багатогранність

³Довгань Л. І. Використання тестів у навчанні іноземної мови студентів немовних вищих навчальних закладів. *Вісник Житомирського державного університету*. 2009. № 44. С. 22.

⁴Мединська С. І. Тестування як засіб організації та реалізації диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному ВНЗ. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2011. № 2 (2). С. 28.

⁵Майер Н.В. Сучасні підходи до формування тестової компетентності майбутнього вчителя іноземних мов і культур. *Іноземні мови*. 2019. № 1. С. 24.

⁶Петрашук О. П. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі : монографія. Київ : Видавничий центр КДПУ, 1999. 261 с.

⁷Якубовська Л. П. Використання тестів у навчанні іноземної мови курсантів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія*. 2004. Вип. 10. С. 192.

⁸Різун В. В., Непийвода Н. Ф., Корнєєв В. М. Лінгвістика впливу : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. С. 30.

⁹Мантуло Н.Б. Паблік рилейшнз: Текст і комунікація: монографія. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2012. С. 128.

цього явища. Зокрема, Марія Голянич пояснює, що текст як смисло-породжувальна цілісність є неоднорідним утворенням із погляду формування й дешифрування кожного його рівня¹⁰, а вважає, що текст як елементарна (основна) одиниця мовлення – явище не тільки лінгвістичне, а й екстралінгвістичне¹¹.

У цьому контексті слід звернути увагу й на той факт, що семантичний зміст і прагматична спрямованість тексту привертали увагу дослідників з різних галузей знання ще здавна. Науковці приділяли увагу аналізу тексту як носію значення та інструмента комунікації у терменах історії, юриспруденції, психології, риторичі, журналістичі, літературознавстві та мовознавстві. Особливої актуальності проблема вивчення тексту набула в останні десятиліття в умовах так званого «світу Google»¹², коли сучасна людина щоденно взаємодіє з великою кількістю різнопланових текстів – від навчальних і наукових до політичних, від юридичних та рекламних до тестів у соціальних мережах, тощо. В енциклопедичній статті виділяються кілька аспектів тексту: літературознавчий, лінгвістичний, поетичний, семіотичний¹³, які є базовими. На думку Ю. Сурміна, текст (від лат. *textum* – сплетення, побудова, зв'язок) являє собою знаково-мовну реалізацію деякої системи інформації його можна розглядати як деяку лінійну послідовність знаків, що задана деякими культурними кодами¹⁴, а з точки зору В. Кухаренко, текст є упорядкована система, в якій все взаємопов'язано та взаємообумовлено¹⁵. Подібно до інших форм комунікації, тексти, що входять до складу англомовних тестів, характеризуються наявністю ключових комунікативних компонентів: адресанта, адресата, повідомлення (тексту) та каналу передачі інформації.

З огляду на це, дослідження текстів англомовних тестів як окремого типу тексту доцільно розпочати з історичного аналізу самого поняття «текст». Ще в античні часи термін «текст» був введений імператором Юстиніаном I після кодифікації римського права з метою фіксації змісту

¹⁰Голянич М. Внутрішня форма слова і дискурс: монографія. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, 2007. С. 163.

¹¹Овсієнко Л. М. Методика навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2018. С. 70.

¹²Квіт С. Масові комунікації: [підручник] / Квіт С. К. : Кієво-Могилянська академія, 2008. С. 182.

¹³Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 4. С. 349.

¹⁴Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посібник. Київ : НАДУ, 2008. С. 5.

¹⁵Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : навч. посібник для студ. старших факульт. англ. мови. Вінниця : Нова книга, 2004. С. 74.

правових кодексів та запобігання його довільному тлумаченню. Надалі це поняття набуло багатьох значень і охопило низку процесів, пов'язаних із перекладом, коментуванням і тлумаченням тексту – від аналізу творів Гомера давньогрецькими вченими до перекладів релігійної літератури в Середньовіччі. О. О. Селіванова пояснює відсутність уніфікованого визначення тексту такими чинниками, як формалізація дефініції; різноплановість текстів; різноманітність підходів до вивчення текстів; звуження функцій тексту, його канонізація як складника комунікативного процесу; абсолютизація певної категорії або кількох категорій тексту¹⁶.

В найширшому значенні під текстом розуміють мовленнєвий масив – письмовий або усний, – який являє собою лінійну послідовність висловлень, пов'язаних між собою смислово й граматично, а на глибинному рівні – ще й об'єднаних тематичною та сюжетною заданістю¹⁷. Це визначення, безумовно, звертає увагу на кілька ключових аспектів. По-перше, текст як мовленнєвий масив може бути як письмовий, так і усний, тобто текст охоплює різні форми мовлення. По-друге, текст складається з послідовно розташованих висловлювань, що формують єдине ціле. По-третє, висловлення в тексті пов'язані між собою не лише за змістом, а й граматично, що забезпечує когерентність і зв'язність тексту. Крім того, текст об'єднує спільна тема і сюжет, що забезпечує його цілісність і цільність як комунікативного продукту.

Загальновизнано, що текст традиційно розглядається як об'єкт лінгвістики. Зрозуміло, що наявність множинних точок зору у мовознавстві є закономірною: текст вивчається в межах семіотики, лінгвістики тексту, медіалінгвістики, комунікативної стилістики, тощо. Наприклад, у межах семіотичного підходу текст тлумачиться як осмислена послідовність будь-яких знаків – не лише мовних, а й невербальних (танець, обряд, ритуал тощо)¹⁸, а у межах лінгвістики тексту, дослідники тлумачать текст як матеріально виражене повідомлення або складний синтез повідомлень, які характеризуються незмінними критеріями інтенційності, інформативності, комунікативності, а також ознаками цілісності, зв'язності (когезії та когерентності), впорядкованості та членованості внутрішньої організації, автономності, відносної

¹⁶Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К., 2006. С. 600–601.

¹⁷Українська мова: Енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. 2-ге вид. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. С. 507.

¹⁸Семенюк О. А. Семенюк О. А., Парашюк В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВІЦ «Академія», 2010. С. 122.

завершеності та прийнятності з різною мірою їхнього формально-структурного та функціонально-комунікативного втілення¹⁹.

Водночас зростаюча увага фахівців з інших наукових галузей до цього феномену зумовила поширення його інтерпретацій далеко за межі мовознавчої парадигми. Спроби дати універсальне визначення поняття «текст» тривають і досі, адже дослідники з філософії, соціології, педагогіки, психології, лінгвістики, семіотики та інших наук пропонують власні дефініції, які часто відбивають специфіку їхнього наукового бачення. Так, у педагогіці цей термін трактують як впорядковану послідовність речень, об'єднану смисловими й граматичними зв'язками, що формують цілісне висловлення – усне або письмове²⁰. Саме такі тексти часто слугують основою для створення завдань у структурі іншого важливого педагогічного інструменту – тесту. Згідно з В.М. Гапоною, тест – це система завдань, виконання яких дозволяє перевірити рівень володіння тим чи іншим предметом за допомогою спеціально розробленої системи оцінки набутих знань²¹. При цьому важливо розуміти, що мовний тест як інструмент оцінювання часто складається з низки окремих тестових завдань, значна частина яких може бути представлена у вигляді окремих текстів та завдань до текстів.

Важливу роль у процесі розуміння тексту іноземною мовою в англомовних текстах, особливо в умовах екзаменаційного процесу, відіграють не лише лінгвістичні компетенції, а й екстралінгвістичні знання здобувача. Йдеться насамперед про літературну обізнаність, культурний контекст і загальний обсяг географічних та історичних знань, які дозволяють здобувачу адекватно інтерпретувати зміст завдання. Оскільки успішне «розкодування» змісту автентичного тексту іноземною мовою значною мірою залежить від здатності людини встановити зв'язки між текстом та фоновими знаннями, тотакій культурний досвід забезпечить доступ до імпліцитної інформації, що є ключовою для правильного розуміння змісту. Однак за відсутності певних знань здобувач може не розпізнати смислове навантаження певних мовних одиниць, що, у свою чергу, призводить до спотвореного тлумачення іншомовного тексту. Саме тому одним із ключових аспектів дидактики англійської мови є не тільки формування мовної компетентності у здобувачів, але й забезпечення їх ґрунтовними країнознавчими і культурними знаннями про США, Великобританію, Австралію, Канаду, Нову Зеландію.

¹⁹Бацевич Ф. С., Кочан І. М. Лінгвістика тексту : підручник. Львів, 2016. С. 55.

²⁰Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ, 2008. С. 901.

²¹Гапонова В. М. Принципи та функції педагогічного тестового контролю. *Збірник наукових праць*. Хмельницький. 2002. № 20. Ч. II. С. 91.

Особливої уваги заслуговує той факт, що бар'єром у процесі сприйняття тексту можуть стати окремі мовні елементи, незнайомі читачеві. До таких одиниць належать, зокрема, терміни, власні назви, які функціонують як культурно марковані знаки. Їх наявність у тесті вимагає від адресата знань соціокультурного, етнокультурного та країнознавчого характеру. Саме ці знання забезпечують правильний переклад та розуміння реалій, а також дозволяють уникнути хибного тлумачення або нерозуміння тестового завдання.

Таким чином, аналіз багатьох підходів до дефініції *тексту* дозволяє констатувати, що тексти мовних тестів у двох країнах є багатограним феноменом, дослідження якого вимагає міждисциплінарного осмислення та гнучких методологічних інструментів, причому екстралінгвістична обізнаність реципієнта є необхідною для ефективного виконання тестового завдання. Її наявність сприяє повноцінному розумінню тексту, забезпечує глибше розуміння його підтекстуальних шарів. У контексті екзаменаційного тесту, де час обмежений, а інформація подається стисло, наявність таких знань стає критично важливою умовою для успішного виконання завдань.

2. Особливості текстових завдань у тестах з англійської мови: український та кіпрський варіанти

ЗНО (Зовнішнє незалежне оцінювання) і ЄВІ (Єдиний вступний іспит) в Україні та AngliaExaminationsCyprusу Республіці Кіпр – це приклади стандартизованих тестів, що призначені для перевірки знань англійської мови на різних рівнях. Однією з ключових складових обох тестів є тексти в розділах *Читання (Reading)* та *Використання мови (Use of English)*. У цій частині дослідження розглядається структура тестів у цих частинах, їх жанрові особливості, лексико-граматичний рівень і комунікативна мета. Зазвичай тексти у вищезазначених підрозділах мають обсяг 5–7 абзаців, містять головну ідею основного тексту у першому або останньому абзаці та супроводжуються післятекстовими завданнями.

У сучасній науковій літературі ще не повною мірою відображена природа національного тесту з англійської мови з точки зору лінгвістичного аналізу. Зокрема, специфіка текстів з англійських тестів потребує більш глибокого осмислення як щодо їхньої жанрової природи, так і мовностилістичних характеристик. Тексти у таких завданнях зазвичай мають риси публіцистичного та офіційно-ділового стилів, проте вони являють собою своєрідний синтез цих і деяких інших текстових різновидів. Варто наголосити, що серед проаналізованих тестів можна виділити структуру притаманну для обох частин *Читання* та

Використання мови, а саме заголовок, основний текст, завдання до тексту. Наприклад, *Текст 1* із завдання до ЗНО у 2019 році ілюструє це:

Read the text below. For questions (39–43) choose the correct answer (A, B, C or D). Write your answers on the separate answer sheet.

The History of the T-shirt

At the beginning of the twentieth century the T-Shirt quickly became an American favourite. Now a century later the T-Shirt (39) _____ as popular as ever. The American T-Shirt began (40) _____ WWI when American armed forces noticed European soldiers wearing a lightweight cotton undershirt on the hot European summer days. Compared to the wool uniforms that the American soldiers wore these undershirts were cooler and more comfortable and they quickly caught on with the Americans. Due to their simple (41) _____ these shirts became known in the USA as T-Shirts. In the 60s people began to tie dye and screenprint the basic cotton T-Shirt making it an even bigger commercial (42) _____. Advances in printing and dying allowed more variety and the Tank Top uscle Shirt Scoop Neck V-Neck and many other variations of the T-Shirt (43) _____ into fashion.

39. **A** remains **B** goes **C** continues **D** leaves

40. **A** at **B** on **C** during **D** for

41. **A** colour **B** design **C** fashion **D** print

42. **A** success **B** profit **C** income **D** progress

43. **A** went **B** came **C** moved **D** entered

Композиційну структуру тексту в англomовному тесті можна представити за допомогою більш детального розподілу, однак пропонується структура, на наш погляд, найбільш повно представляє функціональне призначення текстів. На нашу думку, *текст* у структурі англomовного тесту являє собою специфічний тип тексту, що виконує низку функцій у контексті екзаменаційного контролю, зокрема інформаційну, навчальну та контролюючу. У контексті даного дослідження під таким текстом мається на увазі вербальний компонент мовного тесту (такого як ЗНО, ЄВІ або інші стандартизовані тести), що характеризується чіткою інформаційною спрямованістю, внутрішньою зв'язністю, структурною цілісністю та логічною організацією. Даний тип тексту відрізняється певною композиційною структурою, яка зазвичай включає: (1) інформативний заголовок, (2) основну текстову частину з чітко вираженою логікою викладу, та (3) систему спеціально розроблених завдань. Така організація текстового матеріалу забезпечує його цілісне сприйняття та дозволяє ефективно оцінити завдання з мовного тесту.

Виконаємо лінгвістичний аналіз тестів *Anglia Examinations Cyprus* та *ЗНО і ЄВІ* за 2020 рік, спираючись на методику проведення лінгвістичного аналізу текстів представленої у роботі І. М. Кочан

«Лінгвістичний аналіз тексту»²². Наприклад, розглянемо *Текст 2* «Pioneering Flight».

Текст 2

In 1947, flying from Australia to England took four days and required nine stops. Seventy years later, the 2017 route had become much simpler and more direct. However, it still required at least one refuelling stop, meaning the journey took around 20 hours. In March the following year, however, airline passengers experienced history. Qantas flight QF9 took off from Perth, Western Australia in the evening and landed in London 17 hours later, without stopping.

The flight is the first direct passenger service between the two continents, covering a distance of 9,009-miles. This is 24% further than Qantas Airline's previous longest route of 7,275 miles, between London and Jakarta. Currently, the world's longest direct flight is 9,025 miles from Qatarto New Zealand, operated by Qatar Airways. Qantas is already planning non-stop flights from Eastern Australia to Europe, which it intends to add to its global schedules within five years.

Aviation consultant John Strickland said, 'This Perth-London route is a test of how successful long-haul flying can be. We'll see if the investment is worthwhile.' Rico Merkert, from Sydney's business school, is already a believer, 'These travelers want to fly fast and comfortably, and they're prepared to pay the premium.' Lisa Norman, the captain, said, 'It's an amazing development and very exciting.' The Boeing 787-9 Dream liners on the Perth-London route have several advantages over other models, including lower noise levels, improved air quality and larger windows. They offer 42 business class flat-bed seats, 28 premium economy seats and 166 economy seats, slightly fewer than non-direct flights.

However, comparing flight times and prices show the difficulties Qantas faces. Return economy flights start at £1,095. Going via Singapore or Abu Dhabi takes three hours longer but costs start from only £580. The added advantage of stopping on route is the chance to escape the cramped economy seating. Qantas hope that at least their inflight meals, voted as among the best in the world, will please any passengers unhappy with other aspects of the flight. For many on the direct flight, however, taking off at dusk and landing before dawn, means experiencing the world's longest flight without daylight, which might not be very appealing. The success of this route will lie in customer satisfaction.

Текст представлений в тесті з англійської мови для здобувачів є інформаційно-аналітичним з елементами публіцистичного стилю. Слід

²²Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. С. 387–393.

відзначити, що цей тест надає інформацію, в якій описується розвиток авіаційного маршруту між Австралією та Англією, текст логічно структурований, послідовність подій викладена хронологічно. Заголовок *Pioneering Flight* допомагає зрозуміти здобувачу яка інформація буде представлена в тексті.

На лексичному рівні домінує спеціалізована лексика авіаційної тематики, наприклад: *refuelling stop, long-haul flying, business class flat-bed seats, premium economy, non-stop flights*. Також у тексті широко представлені лексеми, що відображають час і відстань: *four days, ninestops, 17 hours, 9,009 miles, 24% further*, що на нашу думку, підвищує рівень інформативності тексту. Водночас присутні експресивні одиниці, типові для рекламного повідомлення, наприклад, *amazing development, very exciting, best in the world*.

На граматичному рівні переважають дієслова у минулому та теперішньому часі (*Past Simple, Present Simple*), що зумовлено потребою опису реальних подій та фактів. Окрім того, часто використовуються пасивні конструкції (*are prepared, is operated by*) які зміщують акцент з виконавця на саму подію. Вживання предикатів з модальною семантикою (*will see, hope*) допомагає презентувати прогнози і наміри. Щодо синтаксичного рівня, текст складається переважно зі складно-підрядних речень, використовуються конструкції із причиново-наслідковими зв'язками (*meaning the journey took around 20 hours, which it intends to add*). Наступним прикладом є тест ЗНО, який відрізняється структурою матеріалу – він подається у формі окремих описів шести відомих історичних об'єктів Великої Британії. Кожен підрозділ має свій заголовок, що полегшує сприйняття інформації.

Текст 3

Edinburgh Castle

Located on an extinct volcano is the powerful Scottish symbol of Edinburgh Castle. It captivates visitors with so much to see in its ancient buildings and panoramic views of the city. See the room where the future King James, son of Mary, Queen of Scots, was born, or the Honours of Scotland, also known as the Scottish Crown Jewels, which are among the oldest in Europe, and the Stone of Destiny, the ancient coronation seat of Scotland's Kings. Witness the firing of the One o'clock gun which has become an Edinburgh tradition since 1861.

Windsor Castle

The magnificent Windsor Castle is the Queen's favoured weekend residence. Visit the castle's luxurious apartments, decorated with priceless historical artworks. Step inside the stunning St. George's Chapel, burial place of 10 monarchs and many aristocrats. View Queen Mary's incredible Dolls' House, which features miniature versions of decorations from Windsor Castle.

The Dolls' House took over 3 years and 1,500 craftsmen to complete, and even features electric lighting and toilets. Summer visitors can enjoy the famous Changing of the Guard ceremony.

Hampton Court Palace

Hampton Court Palace is one of just two surviving palaces owned by one of England's most famous kings, Henry VIII. The palace welcomes over half a million visitors every year, drawn not only by the wealth of royal history, but also by the well-groomed riverside gardens, the royal park land surrounding the palace. And of course, you must visit the famous Hampton Court Palace maze, in whose confusing passages it is so easy to get lost. Another highlight of any visit to Hampton Court Palace is the Chapel Royal.

Kensington Palace

This beautiful 17th century palace in West London is famous as the home of Princess Diana. Take the time to see the King's Staircase and the King's State Apartments with the fabulous murals along the staircase. Kensington Palace is the perfect venue for a special exhibition of some of the most iconic dresses worn over the decades by prominent royals including Her Majesty The Queen, Princess Diana and Princess Margaret. The exhibition is a wonderful illustration of how styles have changed over time, and how members of the royal family both set the trends and mirrored the trends of the era.

The Palace of Holyroodhouse

Open throughout the year, the Palace of Holyroodhouse is the official residence in Scotland of Her Majesty The Queen. It stands at the end of Edinburgh's Royal Mile against the spectacular backdrop of Arthur's Seat. One of the most important highlights of the Palace is the Great Gallery. It is the largest room in the Palace and is decorated with 96 paintings of the Royal House. Today the hall is used regularly by Queen Elizabeth for State ceremonies and official entertaining. In the oldest part of the palace, visitors can climb the tower where Mary, Queen of Scots, lived in the royal apartments.

Bamburgh Castle

A coastal castle with spectacular views is the king of castles. It has evolved from a wooden palisade to the fortress it is today. Bamburgh is one of the largest inhabited castles in the country. It is still owned by the Armstrong Family, who opened it up to visitors in the 1900's, and remains to this day an icon of the North East of England. Fourteen rooms house a magnificent collection of china, porcelain, art work and armour. It was also one of the world's first "coastguard" stations and the site for the development and testing of the world's first "lifeboat".

Текст 3 описує відомі замки та палаці Великої Британії, є інформаційно-пізнавальним і має ознаки публіцистичного стилю. Він складається з коротких описів шести історичних об'єктів: Едінбурзького замку, Віндзорського замку, палацу Гемптон-Корт, Кенсінгтонського палацу, палацу Холірудхаус та замку Бамбург. Кожен опис містить інформацію про історичну значущість та архітектурні особливості. На лексичному рівні представлена нейтральна лексика що описує побут та культуру аристократії, наприклад: *magnificent, luxurious apartments, historic artworks, royal history, spectacular views, iconic dresses*. Слід підкреслити, що в текстах використовуються спеціалізовані терміни, пов'язані з архітектурою та історією, наприклад: *chapel, gallery, fortress, palisade, armour*. На граматичному рівні текст вирізняється низкою особливостей, які сприяють створенню виразного опису архітектурних об'єктів. По-перше, широко вживаються іменники у формі множини (наприклад, *rooms, paintings, craftsmen*), що акцентує увагу на наповненості інтер'єрів палаців. По-друге, переважне використання дієслів у теперішньому часі (*is, welcomes, features*) створює ефект безпосередньої присутності, що сприяє формуванню емоційної залученості адресата і відображає рекламний стиль. По-третє, дієприкметникові конструкції такі як *decorated with priceless historical art works* або *drawn not only by the wealth of royal history* виконують функцію деталізації, і саме завдяки цим конструкціям, тексти стають більш структурованими. На синтаксичному рівні *Текст 3* складається переважно зі складних і складнопідрядних речень. Логічний зв'язок між частинами тексту забезпечують сполучники і слова-зв'язки, наприклад: *and, also, which, including, however, of course, another highlight*. На стилістичному рівні використовуються епітети і прикметники для створення позитивного емоційного забарвлення: *magnificent, luxurious, stunning, incredible, wonderful*. Слід підкреслити використання числових даних і фактів для підвищення інформативності тексту, наприклад: *14 rooms, 96 paintings, over half a million visitors*.

Отже, лінгвістичний аналіз текстів у англійських текстах в Україні та Республіці Кіпр виявляє низку спільних характеристик, зокрема змішання жанрових рис, переважання нейтральної або інформативної лексики, використання часів, характерних для опису подій, а також вдале поєднання експресивних елементів. Такі тексти потребують від здобувачів не лише володіння високим рівнем англійської мови, а й екстралінгвістичних компетенцій, зокрема фонових знань, культурних реалій, уміння інтерпретувати терміни, власні назви та інші маркери соціокультурного контексту. Саме ці знання суттєво впливають на ефективність розуміння й інтерпретації автентичного тексту в умовах тестування.

Крім того, важливим аспектом є здатність здобувачів виокремлювати ключові ідеї та логічні зв'язки між частинами тексту, що дозволяє глибше засвоювати інформацію та успішно виконувати завдання на аналіз і критичне мислення. Це обумовлює необхідність системного аналізу тестів з англійської мови, зокрема їхнього змістового наповнення, типології завдань та мовленнєвих стратегій, що застосовуються. Такі дослідження дають змогу оптимізувати тестові матеріали для більш точного оцінювання вказаних компетенцій.

3. Жанрова специфіка текстів у англомовних тестах

Дуже важливу роль у сучасних англомовних тестах відіграє оформлення текстового матеріалу, зокрема включення спеціальних лексичних одиниць, використанням синтаксичних конструкцій, а також дотримання жанрово-стилістичної відповідності. На думку деяких дослідників, жанр визначається як затверджений суспільством тип комунікативної події в усній або друкованій формі, причому з соціокультурної перспективи він завжди залежить від його сприйняття як такого в конкретному ситуаційному або культурному контексті.²³ У зв'язку з цим, у цій частині нашої наукової розвідки буде розглянуто жанрову різноманітність тестових завдань. Проблема комплексного опису жанрів традиційно посідає вагоме місце в фундаментальних працях філологів і літературознавців. У сучасному літературознавстві й лінгвістиці існує безліч визначень жанру, однак до сьогодні відсутня загальноприйнята концепція. Згідно зі словниковим визначенням, жанр (від фр. *genre* – рід, вид) – це термін, який вживається для позначення різних літературних родів²⁴. Сучасні дослідники визначають **жанр** як форму інораціонального мислення²⁵, конвенціалізовану форму тексту, яка має специфічну функцію в культурі²⁶, при цьому, відображаючи процеси походження психічного й соціального становлення людства²⁷. Науковці вказують на подібність літературних і рекламних текстів, і роблять акцент на те, що реклама уподібнюється художньому твору

²³ Kramsch C., *Language and Culture*. Oxford, 1998. P. 62.

²⁴ Гетманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків, 2003. С. 41.

²⁵ Овчаренко С.В. Інформаційність жанру: монографія. Одеса, 1998. С. 66.

²⁶ Макеев К.С. Жанрові особливості фармацевтичних текстів у німецько-українському перекладі : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Київ, 2009. С. 1.

²⁷ Бовсунівська Т. В. Основи теорії літературних жанрів: монографія. Київ : Київський університет, 2008. С. 507.

з поглядом схожості моделей «рекламодавець-споживач» і « автор-реципієнт»²⁸.

До найбільш репрезентативних жанрів у тестах належать **рекламне оголошення, рекламна консультація, стаття та історія з життя**. Кожен із жанрів виконує певну дидактичну функцію в межах тесту та реалізується відповідно до усталених жанрових очікувань. **Рекламне оголошення** регулярно зустрічається у частині Читання тестів з англійської мови, зазвичай у коротких, фрагментованих текстах, що імітують реальні оголошення про товари чи послуги, наприклад:

Текст 4

Domestic Cleaning WBS

Do you work hard all day?

Do you go home and start again? Do you deserve some help?
Of course you do!

Think you can't afford it? Think again! Phone now 01734567

Типовими ознаками жанру **рекламне оголошення** є використання риторичних запитань (*Do you go home and start again? Do you deserve some help?*), імперативів (*Think again! Phone now*), емоційно забарвленої лексики та прямого звернення до адресата. У структурі тесту ці тексти виконують функцію перевірки розуміння інтенції повідомлення, а також здатності тестованого інтерпретувати приховану пропозицію або перевагу. Для жанру **рекламного оголошення** характерна послідовність і логічність у викладі інформації. У таких типах рекламних текстів обов'язково присутні дві частини: запитання й відповіді на нього.

Для жанру **рекламна консультація** характерним є аналіз, оцінка фактів, надання достатньої інформації про симптоми захворювання й фармацевтичний препарат (або вирішення проблеми). Цей жанр представлений більш інформативними текстами, в яких поєднано рекламу і консультацію з певного питання – зазвичай медичного або естетичного характеру. Жанровими маркерами виступають спеціалізована термінологія, виражене логічне структурування інформації, виділення переваг послуги, а також зазначення контактної інформації. Такі тексти передбачають перевірку вмінь розпізнавати головну і другорядну інформацію. Особливість цього жанру також полягає в тому, що створюється образ потенційного покупця рекламованого препарату, наприклад:

²⁸Сажина А. В. Поетика та рецептивно-жанрологічні ресурси рекламного тексту : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.06. 2007. С. 10.

Текст 5
Townley
Dental Practice
Cosmetic Dentistry
Professional Tooth Whitening
Dental Implants to Replace Missing teeth
Hygienist Services SERVICES-12 Months Guarantee free Credit Available
Townley House, 36, Wax Street

Для жанру **стаття** притаманно комбінований спосіб міркування, насичений як аргументами, спрямованими на логічний, так і на емоційний рівень сприйняття, наприклад:

Текст 6

In the Czech Republic reworks light up the sky. In Prague visitors can watch fantastic reworks on the world-famous Charles Bridge after the clock strikes midnight. All across the country people gather in pubs clubs and city squares to celebrate New Year. 28 In Ecuador thousands of life-size dolls representing misfortunes from the past year are burnt in the streets. They are made from newspapers and pieces of wood and at midnight everyone gathers outside their homes to burn the dolls together. Another interesting feature is that some men dress like women to ask for beer money. Kids will dress up too and ask for candy.

Жанр **статті** має розгорнуту структуру та комбінує фактичну інформацію з описом культурних або соціальних явищ. Статті у тестах часто подаються у вигляді опису традицій, подорожей або науково-популярних повідомлень. Вони забезпечують багаторівневу роботу з текстом – від загального розуміння до інтерпретації культурного змісту. Жанровими характеристиками є тематична завершеність, логічна послідовність.

Досить часто використовується в мовних тестах з англійської мови жанр **історія з життя**, у якому домінантою є реалістична картина, наприклад:

Текст 7

A decade ago Fabrice Schnuller was an engineer (33) _____. One day when his boat approached the coast giant towers of steam began (34) _____. Curious as to the source of this strange ocean phenomenon Schnuller grabbed his snorkelling equipment and a camera and jumped in. Diving down beneath the ship Schnuller felt his ears were bombarded by what sounded like underwater explosions (35) _____ the deeper he went. At first he feared the boat had suffered a mechanical failure. But as he circled around he began to sense that he was not alone. Glancing downwards Schnuller froze. Out of the darkness a series of giant dark monolithic shapes were heading directly towards him. It was a group of whales speeding towards

the surface. As they approached the sounds grew louder and louder until they penetrated his esh like an -ray. Schnuller felt the warm vibrations (36) _____ from every angle. The whales surrounded him staring with large unblinking eyes. At more than feet in length and weighing approximately pounds they made him feel small. But rather than (37) _____ in one gulp the whales appeared to be deeply intrigued.

Тексти жанру **історія з життя** мають виразну наративну структуру з елементами сюжету, персонажами, часовими маркерами. Вони активізують когнітивні ресурси здобувача, оскільки потребують розуміння не лише змісту, але й логіки розвитку подій, емоційної напруги тощо.

Розглянемо випадки використання пропріальної лексики відповідно до жанру тексту. В українському ономастичному словнику власна назва визначається як «ім'я, яке дається конкретному об'єкту, особі, щоб відрізнити його (її) від ряду однакових або подібних»²⁹. Розряди онімів у текстах мають різну ступінь частоти, але найбільш частими власними назвами в текстах є антропоніми та топоніми.

Слід зауважити, що включення антропонімів та топонімів у структуру текстів в англomовних тестах залежить від жанру. Так, в текстах з жанром **рекламне оголошення та консультація**, антропоніми практично не зустрічаються. Водночас, вони часто зустрічаються в жанрі **стаття та історія життя** і найчастіше спостерігається використання антропонімічної моделі ім'я + прізвище *Fabrice Schnuller, Roahld Dahl*, офіційне найменування людини+ім'я *Princess Diana and Princess Margaret, King James, aviation consultant John Strickland*. **Топоніми** відіграють істотну роль у досліджуваних текстах, і зустрічаються у текстах всіх видів жанру. Під час дослідження на обраному матеріалі було виокремлено 5 груп топонімів: 1) **хороніми** *Australia, the U.S., England, New Zealand*; 2) **урбаноніми** *Downing Street*; 3) **акціоніми** *Prague*; 4) **гідроніми** *Great Lakes*; 5) **омоніми** *Mount Kilimanjaro*.

Отже, аналіз жанрових особливостей текстів у мовних тестах доводить важливість вивчення різних жанрових систем присутніх у мовних тестах. Специфічні особливості тексту у англomовному тесті вплинули на певним чином оформлені тексти, об'єднані метою, темою, композиційною структурою. Узагальнюючи наші спостереження над використанням жанрів у досліджуваних текстах, ми доходимо висновку, що найпоширенішими жанрами у англomовних тестах є жанри **рекламного оголошення, консультації, стаття та історія з життя**. Крім того, тексти англomовних тестів мають у своїй структурі антропоніми та топоніми. Властивості онімів у кожному тексті мають свою специфіку та

²⁹ Словник української ономастичної термінології / уклад. Д. Бучко, Н. Ткачова. Харків, 2012. С. 62–63.

функціональне навантаження, при цьому вони відіграють роль культурних маркерів.

4. Функція заголовка у тестах з англійської мови

Заголовки в тестах англійської мови мають свої особливості, але, на думку дослідників, задачі заголовка як першого знаку твору: привернути увагу читача, встановити контакт з ним, направити його очікування-прогноз³⁰. На відміну від газетних та журнальних текстів, де заголовки характеризуються інформаційною насиченістю та компресією лінгвістичних засобів і можуть бути неоднозначними, заголовки в тестах з англійської мови створюються з метою мінімізації двозначності. Для рекламного заголовка важливо залучити увагу потенційного споживача, викликати інтерес і бажання придбати товар чи послугу. Заголовок у тестах – точний, інформативний, без емоційного забарвлення, часто містить ключові терміни або поняття, що розглядаються у основному тексті.

Розглянемо функціональне навантаження заголовків у тестах. По-перше, огляд літератури свідчить, що існує «широкий консенсус щодо подвійної та конкурентної функціональності заголовків, а саме – інформувати та переконувати»³¹. Наведемо декілька прикладів таких заголовків: *The History of the T-shirt*, *A bat at risk*. Перший заголовок *The History of the T-shirt* виконує інформативну функцію, оскільки дає читачеві уявлення про зміст тексту заздалегідь. Він чітко вказує, що в основному тексті буде розповідатися про історію футболки як елементу одягу, тобто читач може очікувати інформацію про її походження, еволюцію, зміну функцій та, можливо, культурне значення. Другий заголовок *A Bat at Risk* виконує також інформативну функцію, хоча й залишає певну інтригу, студент розуміє, що тема основного тексту пов'язана з кажаном (bat), який перебуває під загрозою (at risk). Таким чином, заголовок вказує на об'єкт розповіді – кажана і натякає на проблему, про яку можливо буде інформовано у тексті, а саме про загрозу для існування або безпеки цього виду. Цей заголовок є коротким, але достатньо змістовним, оскільки задає напрям теми – захист дикої природи, зокрема кажанів, і готує читача до сприйняття інформаційно-аналітичного або науково-популярного тексту.

По-друге, існує думка, що пресупозиції, які можна розглядати як твердження, в яких міститься імпліцитна інформація, є «ключовими

³⁰ Карпенко Ю. О. Про назви творів Ліни Костенко. *Літературна ономастика*. Одеса, 2014. С. 40.

³¹ S. Isani, Of Headlines & Headlines: Towards Distinctive Linguistic and Pragmatic Genericity, *Asp* 60, 2011. Pp. 81–102.

елементами в номіналізації концепцій інформації»³² і це відображається у заголовках текстів також. Так, заголовок *This smartphone case doubles as an espresso machine* містить пресупозицію оскільки він передбачає, що існує чохол смартфона, який має додаткову функцію, а саме приготування еспресо. Ця функція – приготування еспресо – є реальна, і вже реалізована. Здобувач автоматично приймає, що така технологія існує, навіть якщо вона звучить неймовірно. У наступному заголовку *The cabbies are smarter than GoogleMaps* також є пресупозиція, тобто припущення, яке не проголошується прямо, але вважається вже відомим або прийнятим. У заголовку надається припущення що GoogleMaps є "розумними" або здатними до орієнтації і у той же час є припущення що "cabbies" (таксисти) мають власну навігаційну компетентність, яку можна порівнювати з цифровими інструментами.

У наступному прикладі заголовок *Why do we sleep?* також містить пресупозицію, тобто приховане припущення, яке не висловлюється прямо, але вважається істинним або загальновідомим для того, щоб питання або твердження мало сенс. Виконує кілька важливих функцій у структурі тексту. У цьому запитанні вже закладено припущення, що люди сплять і це вважається очевидним фактом. Заголовок характерний для жанру статті. Такий тип заголовків часто використовують у текстах, що мають пізнавальну, освітню або аналітичну мету. У заголовку формулюється питання, яке потребує відповіді, тобто ініціює когнітивну активність читача. Такий заголовок підказує, що в основному тексті буде представлена **аргументація, наукові факти, або гіпотези**.

Іноколи заголовок може включити тільки антропонім або топонім, наприклад: *Jacques-Yves Cousteau*. Заголовок *Jacques-Yves Cousteau* складається з імені та прізвища особи, про яку буде проінформовано у основному тексті. Такий заголовок створює нейтральний стиль, притаманний енциклопедіям, довідникам, підручникам. У тексті мовних текстів такий заголовок виконує номінативну функцію, тобто називає предмет опису (особу), не описуючи дію чи стан.

Таким чином, у контексті англомовних тестів заголовок виступає не просто елементом, що привертає увагу, а й відіграє важливу роль у композиційній та смисловій організації тексту завдання. Він забезпечує своєрідну орієнтацію адресата на конкретну тематичну площину, що сприяє попередньому розумінню основної ідеї тесту ще до безпосередньої роботи з його змістом.

³² A. Dykstra, Dykstra A. Critical Reading of Online News Commentary Headlines: Stylistic and Pragmatic Aspects. *Topics in Linguistics*. 2019. Vol. 20, № 2. P. 95.

ВИСНОВКИ

Отже, сучасний аналіз текстів у тестах з англійської мови вимагає комплексного підходу, що поєднує лінгвістичні та екстралінгвістичні аспекти. Дослідження показало, що тексти в англomовних тестах в різних країнах є багатошаровими комунікативними одиницями, які поєднують інформаційну, навчальну та оцінювальну функції. Саме поняття *текст* і різні його аспекти досліджують протягом багатьох років з різних сторін: лінгвістичної, літературознавчої, філософської, педагогічної. У сучасній лінгвістиці не існує загальновизнаного визначення тексту, тоді як у кожному розділі лінгвістики вироблено свій підхід до вивчення цього поняття. Різноманітність існуючих визначень термінів *текст* усвідчить про багатоаспектність цього терміна й незавершеність у його вивченні. Вони характеризуються структурованістю, логічною послідовністю та використанням спеціалізованої лексики, що відповідає тематиці тестових завдань.

Однією з ключових особливостей текстів мовних тестів є їхня жанрова гетерогенність, яка поєднує риси офіційно-ділового, публіцистичного стилів. Ця особливість дозволяє забезпечити об'єктивність оцінювання, та водночас вимагає від здобувачів не лише мовної компетенції високого рівня, а й історико-соціокультурної обізнаності. Було досліджено, що найпоширенішими жанрами у англomовних тестах є жанри рекламного оголошення, консультації, стаття та історія з життя. Кожен текст мовного тесту розуміється здобувачем по-різному. Величезну роль при перекладі та інтерпретації тексту відіграють як тематичний, так і культурний фактори. Слід зазначити, що потенційним бар'єром для повного розуміння тексту може бути наявність мовних елементів, невідомих реципієнту. До таких важливих одиниць ми відносимо власні назви, які слугують маркерами соціокультурних і культурних знань учасника тестування. Наприклад, топоніми, антропоніми та терміни виступають маркерами, які сприяють глибшому розумінню контексту, а їхня інтерпретація залежить від фонових знань реципієнта.

Заголовки в тестах відіграють значну роль у орієнтації читача, виконуючи інформативну та предикативну функції. На відміну від газетних чи рекламних заголовків, вони мінімізують багатозначність і чітко вказують на тему тексту, що спрощує процес виконання завдань здобувачами. Пресупозиції, вбудовані в заголовки, також сприяють кращому сприйняттю інформації, оскільки формують попередні очікування щодо змісту.

Дослідження виявило, що українські та кіпрські тести з англійської мови, незважаючи на культурну специфіку, демонструють низку спільних характеристик. До них належать формат текстів, чіткі логічні

зв'язки між структурними елементами. При цьому спостерігаються й певні відмінності, зокрема в українських тестах частіше акцентується увага на історико-культурному контексті, тоді як у кіпрських – на сучасних технологіях та соціальних явищах.

Важливим аспектом успішного виконання тестових завдань є розвиток критичного мислення, здатності виокремлювати ключові ідеї та аналізувати імпліцитну інформацію. Це особливо актуально в умовах обмеженого часу на іспиті, коли ефективність роботи залежить від швидкості обробки іншомовного тексту.

Таким чином, проведений аналіз підтверджує, що англомовні тести являють собою сукупність текстів, які вимагають від здобувачів ґрунтовної англомовної підготовки, розвиненого аналітичного мислення, та екстралінгвістичних знань. Майбутні дослідження могли б зосередитись на розробці методів оптимізації роботи з такими текстами, зокрема через інтеграцію цифрових технологій та застосування когнітивних стратегій навчання.

АНОТАЦІЯ

В умовах глобалізації та цифровізації англійська мова набула статусу ключового інструменту професійної та академічної комунікації. Національні та міжнародні тести виступають засобом оцінювання мовної підготовки. Тексти у тестах вивчаються з позицій прикладної лінгвістики, психолінгвістики, когнітивної психології та педагогіки. У статті розглядається лінгвістичний аналіз текстових компонентів у тестах з англійської мови Anglia Examinations у Республіці Кіпр та ЗНО і ЄВІ в Україні. Аналізуються сучасні підходи поняття *тест*. Методологічне підґрунтя дослідження базується на філософських і психологічних концепціях, гуманістичних принципах освіти та теорії тексту. Теоретичною базою слугують праці провідних лінгвістів, зокрема Е. Бенвеніста, Ф. Бацевича, Т. ван Дейка, Н. Мантуло, Л. Овсієнко, О. Селіванової, М. Фуко, та інших. Об'єктом дослідження стали тести Anglia Examinations (Кіпр) та українські ЗНО й ЄВІ. У дослідженні використовуються описовий метод та систематизація емпіричних даних. Розкривається зв'язок між текстовими характеристиками та сприйняттям інформації тестованими. Актуальність дослідження зумовлена потребою в удосконаленні тестових інструментів для ефективної перевірки знань з англійської мови.

Література

1. AngliaExaminationsCyprus.URL:https://angliacy.com/sample-papers/#elf_11_UGFzdCBQYXBlcnMvMjAyMC9CQjEyMA (дата звернення: 26.05.2025).

2. Український центр оцінювання якості освіти: URL: <https://testportal.gov.ua/anglijska-mova-2020/> (дата звернення: 26.05.2025).

3. Довгань Л.І. Використання тестів у навчанні іноземної мови студентів немовних вищих навчальних закладів. *Вісник Житомирського державного університету*. 2009. № 44. С. 22–25.

4. Мединська С.І. Тестування як засіб організації та реалізації диференціації навчання при викладанні іноземних мов у немовному ВНЗ. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2011. № 2 (2). С. 28–34.

5. Майер Н. В. Сучасні підходи до формування тестової компетентності майбутнього вчителя іноземних мов і культур. *Іноземні мови*. 2019. № 1. С. 22–29.

6. Петрашук О.П. Тестовий контроль у навчанні іноземної мови в середній загальноосвітній школі: монографія. Київ : Видавничий центр КДПУ, 1999. 261 с.

7. Якубовська Л. П. Використання тестів у навчанні іноземної мови курсантів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія*. 2004. Вип. 10. С. 192–196.

8. Різун В. В., Непийвода Н. Ф., Корнєєв В. М. Лінгвістика впливу : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. 148 с.

9. Мантуло Н. Б. Паблік рилейшнз: Текст і комунікація : монографія. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2012. 320 с.

10. Голянич М. Внутрішня форма слова і дискурс : монографія. Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, 2007. 296 с.

11. Овсієнко Л. М. Методика навчання лінгвістики тексту майбутніх учителів української мови і літератури на засадах компетентнісного підходу : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2018. 458 с.

12. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 206 с.

13. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонУ, 2012. Т. 4. 350 с.

14. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посібник. Київ : НАДУ, 2008. 184 с.

15. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: навч. посібник для студ. старших факульт. англ. мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.

16. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К., 2006. 716 с.

17. Українська мова: Енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. 2-ге вид. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

18. Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 240 с.
19. Бацевич Ф. С., Кочан І. М. Лінгвістика тексту : підручник. Львів, 2016. 316 с.
20. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. Київ, 2008. 1040 с.
21. Гапонова В. М. Принципи та функції педагогічного тестового контролю. *Збірник наукових праць. Хмельницький*. 2002. № 20. Ч. II. С. 91–96.
22. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 423 с.
23. Kramsch C. *Language and Culture*. Oxford, 1998. 134 p.
24. Гетманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків, 2003. 160 с.
25. Овчаренко С. В. Інформаційність жанру : монографія. Одеса, 1998. 188 с.
26. Макеев К. С. Жанрові особливості фармацевтичних текстів у німецько-українському перекладі : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Київ, 2009. 18 с.
27. Бовсунівська Т. В. Основи теорії літературних жанрів : монографія. Київ : Київський університет, 2008. 519 с.
28. Сажина А. В. Поетика та рецептивно-жанрологічні ресурси рекламного тексту : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.06.2007. 20 с.
29. Словник української ономастичної термінології / уклад. Д. Бучко, Н. Ткачова. Харків, 2012. 256 с.
30. Карпенко Ю. О. Про назви творів Ліни Костенко. *Літературна ономастика*. Одеса, 2014. С. 39–48.
31. Isani S. Of Headlines & Headlines: Towards Distinctive Linguistic and Pragmatic Genericity. *Asp.* 2011. № 60. P. 81–102.
32. Dykstra A. Critical Reading of Online News Commentary Headlines: Stylistic and Pragmatic Aspects. *Topics in Linguistics*. 2019. Vol. 20, № 2. P. 90–105.

Information about the author:

Nasakina Svitlana Viktorivna,

Candidate of Philological Sciences,
Associate professor at the Department
of Social and Humanitarian Sciences,
Odesa State Agrarian University
99, Kanatna str., Odesa, 65039, Ukraine